

ଭୁବନେଶ୍ୱର

- ପ୍ରତିକାଳୀଣ ଧୋର୍ଷ ସକାରେଣା ପଥରୁ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମେଗା ଦ୍ୟାମ୍ବୁ ଫେସ୍ଟିଵଲ୍ ଦେବାଶୀଳୀ, ପ୍ଲାନ୍: ଭାଙ୍ଗିଲାମ ମଣ୍ଡପ, ସମୟ: ପୂର୍ବାହିନୀ ୧୦ଟା।
- କଲିଙ୍ଗ ଲିଟ୍ରେରା ଫେସ୍ଟିଵଲ୍, ପ୍ଲାନ୍: କେନ୍ଦ୍ରିଯାର କନ୍ତରନଶନ, ସମୟ: ପୂର୍ବାହିନୀ ୧୦ଟା।
- ମୁଖ୍ୟମାନ ଲ୍କ' କଲେଜ ପଥରୁ ସତ୍ରରେଣା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ପ୍ଲାନ୍: ସେମିନାର ହଲ୍, ବାଣିବିହାର, ସମୟ: ମଧ୍ୟାହିନୀ ୧୨ଟା।
- ଆମ୍ବା ତତ୍ତ୍ଵର ଖରବାତା ଉନିଲିମା, ପ୍ଲାନ୍: କେନ୍ଦ୍ରିଯାର ବନନ, ସମୟ: ଅପରାହ୍ନ ୧୨ଟା।

କେନ୍ଦ୍ରିଯା

- ଶ୍ରୀ ଶର୍ମିଳ ମନ୍ଦିରରେ ମେଳା, ପ୍ଲାନ୍: ଏବଂ ଭଜନ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ପ୍ଲାନ୍: ମୋରୋଗଡ଼ିଆ, କେନ୍ଦ୍ରିଯା, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।
- ଭାଜପା ଉପରୁ ପୂର୍ବ ସତ୍ରରେ ଏବଂ ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।
- ଭାଜପା ଉପରୁ ପୂର୍ବ ସତ୍ରରେ ଏବଂ ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।
- ଭାଜପା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ହାତଦ୍ଵାରା, ସମୟ: ଅପରାହ୍ନ ୮ଟା।

କଟକ

- ସାତ ଦୋଳ ଯାତ୍ରା, ପ୍ଲାନ୍: ଯାନାପାତା, କେନ୍ଦ୍ରିଯାର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ପିଲାକାରୀ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

ବାଲେଶ୍ୱର

- ଶାତାଳୀ ଦେବାଙ୍କ ବାର୍ଷିକ ମୁଜା ରହିବା, ପ୍ଲାନ୍: ମାଳବାଢ଼ି, ବୁଦ୍ଧା, ବାଲେଶ୍ୱର, ସମୟ: ବିଦେଶସାମାଦା।

ପ୍ରକୃତ୍ସୁର

- ସବେଶୀ ରାଗରାତି ମଞ୍ଚ ପକ୍ଷରୁ ଦିନିଶାର ପାତ୍ର, ପ୍ଲାନ୍: କୋଣାରକ ନୂଆରୀ ପାତ୍ର, ସମୟ: ମଧ୍ୟାହିନୀ ୧୦ଟା।
- ଅନ୍ତର୍ମଧ୍ୟ ନମ୍ବରର ଅଧିକାରୀ ପାତ୍ର, ପ୍ଲାନ୍: ପିଲାକାରୀ ପାତ୍ର, ସମୟ: ପୂର୍ବାହିନୀ ୧୦ଟା।

ମୂର୍ଦ୍ଵଭାଗ

- ମା' ଶାତାଳୀ ମନ୍ଦିରର ବାର୍ଷିକ ରହିବା, ପ୍ଲାନ୍: ହେଲାଦାପାଳ, ମୋରଢା, ସମୟ: ପୂର୍ବାହିନୀ ୧୦ଟା।
- ହେଲି ମୋଲାରେ ସାଂସ୍କରିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ପ୍ଲାନ୍: କୁଳିଅଳ୍ପା, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।
- ଅନ୍ତର୍ମଧ୍ୟ ନମ୍ବର ଅଧିକାରୀ ପାତ୍ର, ପ୍ଲାନ୍: ପିଲାକାରୀ ପାତ୍ର, ସମୟ: ପୂର୍ବାହିନୀ ୧୦ଟା।

କଟକ

- ବାର୍ଷିକ ମୁଜାକୁ ଆଶ୍ରମର ମନ୍ଦିରର ବାର୍ଷିକ ମହିନେ ଅର୍ଥାତ୍ ବେଶିକାରୀ ପାତ୍ର, ପ୍ଲାନ୍: କାନ୍ଦ୍ରେଶ୍ୱର, ବାଲେଶ୍ୱର, ସମୟ: ମଧ୍ୟାହିନୀ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।
- ଏବଂମଧ୍ୟରୁ ଜାତୀୟ ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ପୂର୍ବାହିନୀ ୧୦ଟା।
- କାନ୍ଦ୍ରେଶ୍ୱର ନମ୍ବର ରହିବାର ବର୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ମଧ୍ୟାହିନୀ ୧୦ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ସବେଶୀ ରାଗରାତି ମଞ୍ଚ ପକ୍ଷରୁ ଦିନିଶାର ପାତ୍ର, ପ୍ଲାନ୍: କୋଣାରକ ନୂଆରୀ ପାତ୍ର, ସମୟ: ମଧ୍ୟାହିନୀ ୧୦ଟା।
- ଅନ୍ତର୍ମଧ୍ୟ ନମ୍ବର ରହିବାର ବର୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ମଧ୍ୟାହିନୀ ୧୦ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।
- ଏବଂମଧ୍ୟରୁ ଜାତୀୟ ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ମଧ୍ୟାହିନୀ ୧୦ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

- ପାରାଦାପ ଦରପ ପାଇବାରା ସମ୍ବାଦ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ବାଦ, ସମୟ: ସକାଳ ୮ଟା।

କର୍ଣ୍ଣାପାତ୍ର

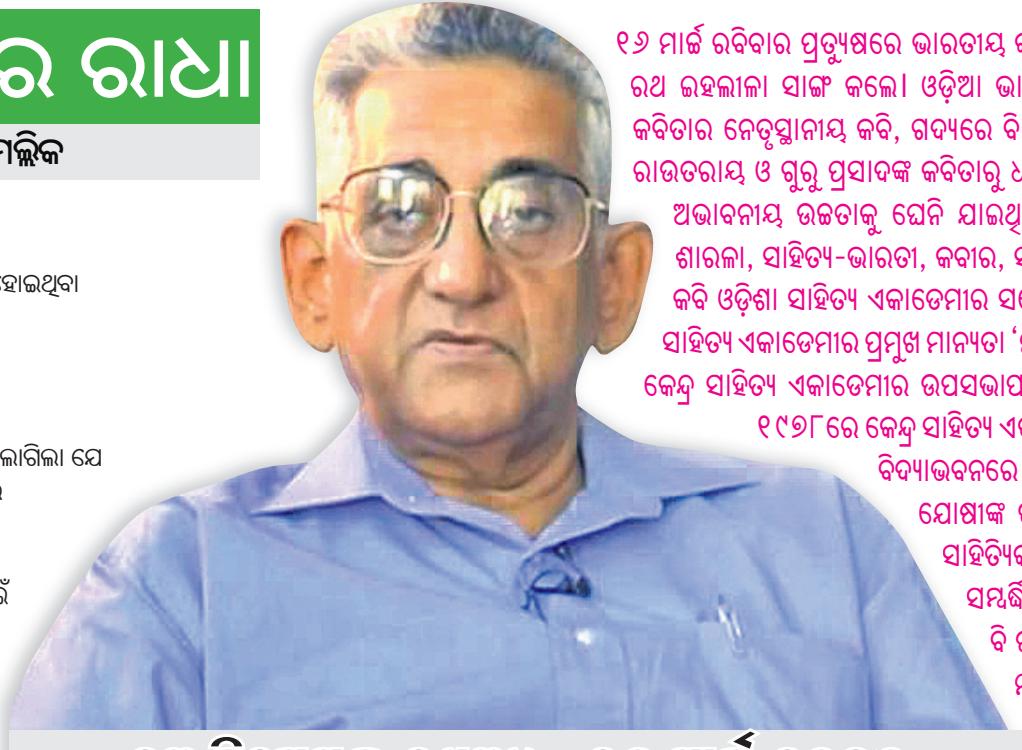
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାଙ୍ଗଳି: ରମାକାନ୍ତ ରଥ ଦେବ ଥାର ମାସ ହୋଇଲି...

‘ଶ୍ରୀରାଧା’ର ରାଧା

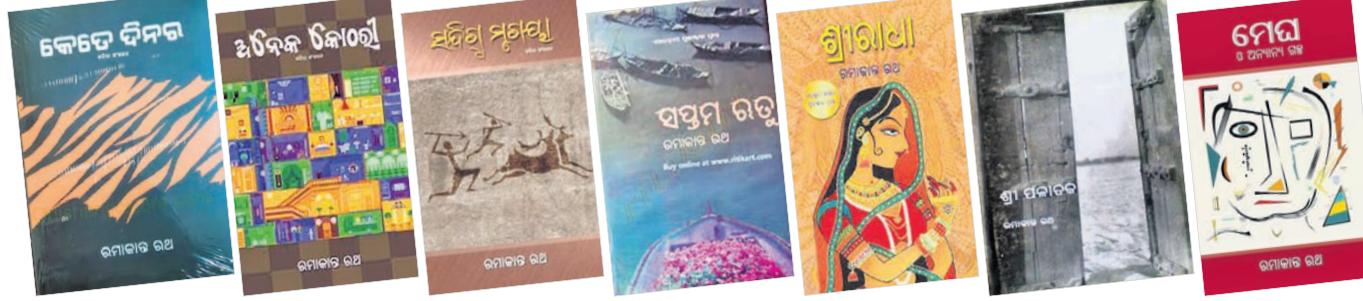
ଦୃଷ୍ଟିକେଣ ମନ୍ତ୍ରିକ

“ସଖୀ ଜଣେ ପଚାରିଲା
ତମକୁ କାହିଁକି ଏତେ ଭଲପାଏ ବୋଲି ।
ତାକୁ କ’ଣ କହିଥାନ୍ତି ? ଖାଲି ତାରା ଖୁବି ହୋଇଥିବ
ଆକାଶକୁ ମୁଁ ଚାହିଁ ରହିଲି ।
ହଠାତ୍ କାହିଁକି ହାତ୍ ଭିତରେ ଭିତରେ
ଖୁବି ଥଣ୍ଡା ଲାଗିଲା ଓ ହଠାତ୍ କାହିଁକି
ଗୋଟାପଣେ ଥରିଗଲି, ପାଣି ପଡ଼ିଗଲା ।
କାକର ପବନ ଯୋଗୁଁ ଜମା ନୁହେଁ, ମତେ ଲାଗିଲା ।
ତା’ ହେଲେ ଅସଂଖ୍ୟ ରାତି ଆଗରୁ ଏପରି
ରାତିଏ ଆସିବ ଯେ ମୁଁଆଉ ନ ଥିବି ।
ତାରାମାନେ ଥୁବେ କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ଆଜି ପରି ।
କିପରି ବୁଝଇଥାନ୍ତି ଏଥିପାଇଁ, ଖାଲି ଏଥିପାଇଁ
ତମେ ଏତେ ପ୍ରିୟତମ ମୋର ।
କାହାକୁ ବୁଝାଇ ହେବ ପ୍ରକୃତ କାରଣ
ଆପଙ୍କର, ଭଲ ପାଇବାର ?”

(ଶ୍ରୀରାଧା/୧୩)

ଦ୍ୟା କିଷେଘର ଏଣ୍ଟର - ୧୭ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୨୪

ଏପରି ମନେହୁଏ କେବେକେବେ ।

୧୯୫୮ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇ
‘ଶ୍ରୀରାଧା’, ଯାହାର ପ୍ଲଟ୍‌ଫର୍ମଟିଆ ଆଜିଟି
ଅସିର ମୁଖ୍ୟାଙ୍ଗ । ତିରାଚିତ୍ତ ଭାବେ ଏହାର
ପ୍ରକାଶ ଦାଖିଲ୍ ନିଅନ୍ତି ‘ଲାର୍ଜ ବୁଲ୍ବ’ ।
କବିତାଗ୍ରହଣିକୁ କେବି ଦିଅନ୍ତି କବି ପଦ୍ମା
ଶକ୍ତିକୁ ‘କେବେବେଳେ କିଛି ହେଲେ
ନ ମାରିଥାବ ହାତରେ’ । ରମାକାନ୍ତଙ୍କ
ଅବର୍ଜନାନରେ ଆଜି ମନେହୁଏ, ପଦ୍ମାଙ୍କୁ
ସେପରି ‘ଶ୍ରୀରାଧା’ କାବ୍ୟଗ୍ରହ ହଁ ଥିଲା
ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଓ ଶେଷ ସବିଶେଷ
ଭେଟି । ସେହି ବର୍ଷଟିକୁ ହାତରେ ଧରି
ପଦ୍ମା ଶକ୍ତି ଏକିକି ଉତ୍ତା ରହିବେ ତାଙ୍କର
ଅବଶ୍ୟକ ଆୟୁଷାଳ ସେଇଠି, ସେଉଁରୁ
ଏଇ ଏଇ ଉଠିଲା କବିଙ୍କି ଶବାଧାର ।

‘ଶ୍ରୀରାଧା’ ପୁରାଣି ପୁରାଣର
ମୁହଁତ୍ତି । ପୁରାଣର ତାଙ୍କର ପାଦେ
ତ ପୁରାଣ ବାହାରେ ଆଉ ପାଦେ ।
୧୯୯୭ରେ କେ. କେ. ବିଜନ୍ଲା
ପାଉଷ୍ଟେଶ୍ଵର ଯେତେବେଳେ
‘ଶ୍ରୀରାଧା’କୁ ‘ସରସତ’ ସନ୍ନାମ
ପାଇଁ ଚିତ୍ରନ କଲେ, ମତ ରଖୁଥିଲେ—
“Radha in Ramakant’s

'Sriradha' is an individual, glorified in her own individuality." ସମୟର ସାମସ୍ତରିକ ଆବଶ୍ୟକତାର ଗତି କେବଳ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନରେ ଥାଏଁ ଥାଏଁ ।

ଆଗକୁ) ରାଧାଙ୍କ ପାଇ ଏକମାତ୍ର ସତ୍ୟ
ବୁଝେ, ଆଗ ଓ ପଛ- ଉଭୟ ଦିଗକୁ
ତା'ର ଗଠ ଏକସଙ୍ଗେ ଉନ୍ମୁଖ। ସୁତରାଂ
କାହାର ମୃଦୁୟ ଆଗ- ରାଧାଙ୍କର ନା
କୃଷ୍ଣଙ୍କର ?- ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଅବାକ୍ଷର।

ରାଧା ଉପାଖ୍ୟାନଟି ମିଥରେ
ମଧ୍ୟ ଭିଲ ଭିଲ। ପୁରାଣରେ ରାଧା
ରାଯାଣ- ପଢ଼ି (ମତାନ୍ତରେ ଚନ୍ଦ୍ରଘେନ
ବା ଚନ୍ଦ୍ରଘେଣା)। ରାଧାଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ
ଆମେ ଜେଣୁ 'ବ୍ରହ୍ମ ବୈବର' ପୁରାଣରେ,
ଯେଉଁଠି ରାଧା ହେଉଛନ୍ତି କୃଷ୍ଣଙ୍କର
ବିଦ୍ୟସମର୍ଥତା ପଢ଼ି। ବ୍ରହ୍ମ କନ୍ୟାକର୍ତ୍ତା
ହୋଇ ରାଧାଙ୍କୁ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ
କରିଛନ୍ତି। ଗୋଲୋକାବୀରିନୀ ବିଜା,
ଯିଏ ରାଧାଙ୍କର ପ୍ରେମ ପ୍ରତିଯୋଗିନୀ-
'ମାନଭୂତି' ଯାତ୍ରାରେ ସେ
ଚନ୍ଦ୍ରବଳୀରେ ରୂପାନ୍ତରିତି। ସୁତରାଂ
ଚନ୍ଦ୍ରବଳୀବାରାଧାକାହାରିଷ୍ଟିରଚେହେରା
ପୁରାଣରେ ଦେଖାବାକୁ ମିଳେ ନାହିଁ।

କେତେକ ଲୋକକଥାରେ
ପୁଣି ରାଧାଙ୍କର ସ୍ଵାମୀ ରାଯାଣ
ମୁହଁନ୍ତି, ଗୋର୍ବନ୍ଦମ । କୃଷ୍ଣ ସହ
ପଡ଼ୀ ରାଧାଙ୍କର ପରଳୀୟାକୁ ଲୁହି
ଲୁହି ଦେଖୁଥିବା ଗୋର୍ବନ୍ଦମ ରାଧାଙ୍କ
କୋପଦୃଷ୍ଟିରେ ପଡ଼ି ନିୟୁକ୍ତ ମାତ୍ର
ଖାଆନ୍ତି ଓ ପରିଣତିରେ ତାଙ୍କର
ତଙ୍କାଳ ମୁହଁ ଘଟେ । ଅନୁତ୍ପା ରାଧା
ପରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇ
ଦିଅନ୍ତି । ରାଧା ଉପାଖ୍ୟାନର ଏ
ବିଧିତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ସହଜରେ
ମୁହଁହୁଏ ଯେ ‘ମିଥ’ କବାପି ବେଦର
ଗାର ମୁହଁଁ, ଏହା ବଦଳେ
ରାଧାଙ୍କ ବିବାହ ପରି ତାଙ୍କ
ମୁହଁ ମଧ୍ୟ ‘ମିଥ’ରେ ରହସ୍ୟାଳ୍ଲଙ୍କ
ପ୍ରଭାସରେ କୃଷ୍ଣ କର୍ତ୍ତଳ ଉପେକ୍ଷିତ
ହୋଇ ରାଧା ଯମୁନାରେ ଖୋବ ଦେଲେ
ନା କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ପରେ ବ୍ୟଥିତ
ହୋଇ ଅପିରେ ଆୟାହୁତି ଦେଲେ
ତାହା ଏବେ ବି ସଂଶୟାଳ୍ଲଙ୍କ । କୃଷ୍ଣ ବ
ରାଧା ଯେଣୁ ଏଠିହାସିକ ଚିତ୍ର ମୁହଁନ୍ତି
ତେଣୁ ଉଭୟଙ୍କୁ ନେଇ ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍
ସମୟରେ ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍ କାହାରା

ଗଢ଼ିଅଟିଛି ଓ ସେମେବୁ କାହାଣା, 'ସମ୍ବୂଧ
ଜନସ୍ଵତ୍ତ' ରେ ପ୍ଲିର ହୋଇଯାଇଛି
'ଶ୍ରୀରାଧା' ରେ ରାଧାଙ୍କ ମୃଦୁ ଆଗାମ
କୃଷ୍ଣଙ୍କ ମୃଦୁ କଳ୍ପନା ପାଇଁ ରମାକାନ୍ତ
ଦାୟୀ କରିଛେବ ନାହିଁ । କାରଣ 'ମିଥ'
ପୂନର୍ନ୍ୟାସ ଓ ବିକଳ୍ପ ସୃଷ୍ଟି ହେଁ ଯୁଗକାନ୍ତ
କବିଙ୍କ କାମ ଓ ରମାକାନ୍ତ 'ଶ୍ରୀରାଧା' ରେ
କେବଳ ତାହାହିଁ କରିଛନ୍ତି । ରମାକାନ୍ତ
ଲେଖନୀୟରେ ରାଧା ଯେପରି ରୂପ ଧାରା
କରିବାକୁ ଛାଇ କରିଛନ୍ତି, ରମାକାନ୍ତ
ସେଇ ଛାଇର କେବଳ ନିର୍ମିତମା
ହୋଇଛନ୍ତି । 'ଶ୍ରୀରାଧା' ର କିଛି ଧାରା
ସେ ମୁହଁକ୍ରମୀ, ତାଙ୍କ ଅଗୋଚରରେ ଆଏ
କିଏ ଲେଖାଣ୍ଟି ବୋଲି ବି ସେ କହିଛନ୍ତି

16

କବି ପାଇଁ କବିତା ଆଶ୍ରୟ

ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟ

ପାଠକ
କୁପଢ଼ି
କାନ୍ତକୁ
ଜଳେ।
ରାତା!
କାହା' ।
ଯେ
ବାବାକୁ।

ମୋ: ୯୮୭୯୬୪୪୧୦

ରମାକାନ୍ତଙ୍କ ଅନୁବାଦରେ କବିରଙ୍ଗିର ଏକ କବିତା

‘ଜିଜ୍ଞାସା ଥାଉ ଥାଉ ମରିଯାର ଯଦି
 ମଲା ପରେ ଜିଜ୍ଞାସା ରହିବ,
 କଳୁଷ ଭିତରେ ନିର୍ମଳ ରହିଲେ
 ଭବ ସାଗରୁ ଚରିବ ।
 ଦୁଷ୍ଟ ମନ୍ଦି ହେଲା ପରି ଚିତ୍ତ ମୋର
 ମନ୍ଦି ହେଉ ତମ ପ୍ରେମରେ,
 ପ୍ରାଣର ପିଯାଆ ମେରୀକି ଶୁଭୁଙ୍କ
 ବଚନାମୃତ ପାନରେ ।
 ଧନ୍ୟରେ ନ ଯୋଖୁ ଶର ଭେଦିଦେଲେ
 ଶୁଭୁ ସାରା ସଂଧାରକୁ
 ପବନ ଉଡ଼ାଇ ନେଉଥିବା ଶୁଭି
 ଛାଡ଼େ କି ପ୍ରୀତି ତୋରକୁ ?’

ମୁଁ ମୁହଁଁ, ତୁମେ ଏହି
ରକରେ ବୁଡ଼ିଥାଅ

ଦିଲ୍ଲିପ କୁମାର ସ୍ଵାର୍ଗ

ଞ୍ଚାତିକୁମୁଙ୍କ ଶବପୋଡ଼ାର ବାସ୍ତା
ଆସେ । ଶବପୋଡ଼ା ପାଉଣ୍ଡକୁ
ଦିଭୂତି କରି, ଦେହରେ ଭସ୍ତା
ବୋଲି କେଉଁ ଅଗୋଟା ପୁରୁଷ
ନୃତ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରେ । ଥରେ
ସପ୍ତମ ରହୁଛୁ ଅନୁଭବ କଲେ
ଜୀବନ ଚିତ୍ରମନ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ।
ଅନ୍ଧାର ଅପସରିଯାଏ ।
ଦିଗବଳିଯରେ ଧୂନି ଜଳେ । ଜୀବନ
ହୁଏ ଚିତ୍ରଖାତା-ଗୀତଖାତା ।
ଅନ୍ଧାରହୁଏ ସତିତ୍ର । ସତିତ୍ର ଅନ୍ଧାର
ହୁଏ ପ୍ରେମ ଓ ଲୋକିବାପଶର ।
ନୀରବତାର ପୁଣି ପ୍ରତିବାଦର ।
ମର ମୈବାଶ୍ୟର ମନ୍ଦ ଧାମର ।

ମନ୍ଦିର ମନ୍ଦିରାଶ୍ୟକୁ ପୁରୁଷ ଧୂର୍ବା
କୁହାୟାଏ ୧୯୮୦-୮୧
ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଆ କବିତାର ଧାରା
ବଦଳିଗଲା । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନର
ଅନ୍ୟତମ ମଙ୍ଗୁଆଳ ହେଉଛନ୍ତି
କବି ରମାକାନ୍ତ ରଥା । ଯେଉଁ
ପରିବର୍ତ୍ତନର ସର ସରି ଅନ୍ଧାର
ସୁଚିତ କରିଥିଲା, ତା'ର ବ୍ୟାପକତା
'ଶ୍ରୀରାଧା'ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ।
ମନେହେଲା ଯେମିତି 'ଶ୍ରୀରାଧା'
ଲେଖିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟସବୁ କବିତା
କେବଳ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହେଲା । 'ବିମାନ
ଦୂର୍ଘଟଣାରେ ମୃତ୍ୟୁ' ଭୋଗିଥିବା
କାର୍ଯ୍ୟପୂରୁଷ 'ଅନୁଷ୍ଠାନିକ' ଛାଡ଼ି
କାହିଁକି ଯମୁନାର ନାଳ ଜଳରେ
ନିଜର ଦଶୀ ଭସେଇଦେଲା ।
ଓଡ଼ିଆ କବିତାକୁ କେବଳ
ରାଧା, ଯମୁନା ଓ କୃଷ୍ଣ ଭାବନା
ଫେରିଲାନ୍ତି, ଫେରିଲା ପ୍ରେମ,
ଛୟା, ଲେଖିବାପଣ, ପ୍ରତିବନ୍ଦତା,
ସମ୍ମାରଣଣାଳତା, ଶୁଦ୍ଧତା,
ବିନୟ ଓ ପବିତ୍ରତା । ଶ୍ରୀମତୀ
ରାଧାଙ୍କର ନିଜ ପ୍ରେମ ଜୀବନ ପ୍ରତି
ଶୁଦ୍ଧ ଅଞ୍ଜାକାର ଗଦା ଗଦା ଓଡ଼ିଆ
ପ୍ରେମ ପ୍ରଣୟ କବିତାର କବର
ଉପରେ ତୁଳସୀପତ୍ର ପରି ମହକି
ଉଠିଲା । 'ହେଇଜିବାରେ ଆନନ୍ଦ',
'ଅପ୍ରାୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣତା' ଅଦି ଭାବକଳ୍ପ
ଯେ କବିତାର କେବୁ ହୋଇପାରେ,
ଏହା ପ୍ରମାଣ କରିଦେଲେ କବି
ରମାକାନ୍ତ । ସର୍ବକାଳୀନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
କବିତା ରଚନା କରିବା ପାଇଁ
କବିଙ୍କୁ କପରି ଜିବାକୁ ପଡ଼େ,
ତପାୟା କରିବାକୁ ହୁଏ, ତାହା
ପ୍ରମାଣ କଲେ ରମାକାନ୍ତ ।

ମୋ: ୭୦୦୮୩୮୭୪୦୮

A photograph of three people standing in front of a banner. On the left, an elderly man in a light blue shirt and glasses holds a large, ornate plaque. In the center, another man in a white shirt and glasses stands behind him. On the right, a woman in a red and yellow sari stands. The background features a colorful banner with text in Odia.

ଯେଉଁ ସମୟରେ ଆଧୁନିକ କବିତାର ପୁରୋଧତାକୁ ନେଇ ପାଠକ ମହଲରେ ଗୋପାନ ଉତ୍ସାହା, ସେତିକିବେଳେ କବି ଦୀପକ ମିଶ୍ର ଆମଙ୍କୁ ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲୀ ରୁଣାଇଥିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରମାର ଛୁଡ଼ି କବିତା । ଗୋଟିଏ ଖୁଲ୍ଲରେ ଆମେ ରମାକାନ୍ତଙ୍କୁ ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲୀ । ଦେଖୁଥିଲୁ ଜଣେ କବି କେମିତି ଲକ୍ଷନ ହେବା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରରେ ଜଳେ ନିଜ ଭିତରେ ନ ଜଳିଲେ କେଉଁ କବି ଅନ୍ୟକୁ ଆଲୋକ ଦେଇପାରନ୍ତା ସେବିନ ଭାମ ଭୋଲ ଲେଖୁଥିଲେ, ‘ହୃତାଶନରୁ ଜଳ ଝୁମେ ହେଲା ପ୍ରକାଶ’ କବି ରମାକାନ୍ତଙ୍କୁ ପଢ଼ିଲାବେଳେ ଲାଗେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାର ହୃତାଶନରୁ ଦେପାଠକୁ ଶୁଣି, ଶାତଳ ପ୍ରେମର ଜଳ ଝୁମେ ଦେଉଛନ୍ତି ଶୋଷ ମେଣ୍ଟିଙ୍ଗବାକୁ

ଜୀବନର ବାଟ ଗଲିବାକୁ କବି ରମାକାନ୍ତ ଆମନ୍ତି ପ୍ରେରଣା ଦେଇଛନ୍ତି
 ବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ହୋଇଯିବାର ଅନୁଭବ ରମାକାନ୍ତଙ୍କ କବିତାକୁ ଦିଏ ଏବଂ
 ଚିରହରିତ ମୁଖ୍ୟବୋଧ, ଆମିଳ ଦ୍ୱାରିଟି। ଶରର ବ୍ୟକ୍ତିନାର୍ଥୀ ନେଇ
 ଏକ ବ୍ୟାପକ ଚେତନାକୁ ସରଳ ଉଚ୍ଚରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାର କଳା କରି
 ରମାକାନ୍ତଙ୍କ ଚମକାର। ଆମ୍ୟତାର ତିମେଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟ କବିତାରେ
 କେତେଟି ପବନ୍ତୁ ଦେଖାଯାଉ। “ଯାଆରେ ଚଢ଼େଇ ଯାଆ / ତିନିଟି କୃତାରେ/
 ଅତ୍ୟାରି ବସାର ଉଡ଼ି / ଗଛ ପତ୍ର ଶୁଣ୍ୟ ଆକାଶରେ / ସୁର୍ଯ୍ୟର ବନ୍ଦୁ ଝୁଅନ୍ତିର
 ତୋ / କାନର ଖୁମୁକା, / ନିଶ୍ଚଳ ପବନେ ଉତ୍ତି / ତୋ ଉଡ଼ନ୍ତା ନାଆମର
 ପତକା। / × × ତୋ ଉଡ଼ିବା ହେଉ ଫେରିବାର / ମହାଶୂନ୍ୟ, ତୁ କାହାର
 ନୋହଁ / କିଛି ଝୁହେ ତୋର, ତୁ କେବଳ / ନିର୍ମାୟ ଚଢ଼େଇଟି, / ଅତିକ୍ରମ
 କରି ତିନୀକାଳ (ପୃଷ୍ଠା ୩୩, ସିନ୍ତ୍ର ଅଶ୍ଵାର) / କେତେ ସହଜ ଭାଷାରେ
 ମରା ମରି ମରୁ ଆମାମାର କହେ ଖେଳାର ମେବନ୍ତି କହି

